

ЗАТВЕРДЖЕНО

наглядовою радою Української об'єднаної
кредитної спілки

Протокол № 22 від 20 листопада 2024р.

Голова наглядової ради

_____ Юрій МОКРИЦЬКИЙ

ПОЛОЖЕННЯ
про кредитну політику
Української об'єднаної кредитної спілки

2024 рік

1. Загальні положення

1.1. Це Положення про кредитну політику Української об'єднаної кредитної спілки (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України “Про кредитні спілки”, Положення про вимоги до системи управління кредитної спілки, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 02.02.2024 № 15, Статуту Української об'єднаної кредитної спілки, Декларації схильності до ризиків Української об'єднаної кредитної спілки, Положення щодо управління кредитним ризиком в Українській об'єднаній кредитній спілці та інших внутрішніх нормативних документів Української об'єднаної кредитної спілки (далі – УОКС).

1.2. Положення є внутрішнім документом УОКС, що регулює порядок проведення кредитних операцій.

1.3. Положення створено з метою контролю ризиків, що виникають в процесі розміщення кредитних ресурсів УОКС. Кредитування є важливим джерелом прибутків УОКС та важливим компонентом відносин УОКС з клієнтами (членами УОКС).

1.4. Положення є внутрішнім нормативним документом УОКС, обов'язковим для виконання всіма працівниками УОКС, які залучені до кредитного процесу.

1.5. Завданням Положення є визначення основних принципів здійснення кредитного процесу.

1.6. Політика визначає основні принципи і стандарти кредитної діяльності, відповідальність і повноваження працівників УОКС на кожному етапі кредитного процесу.

1.7. Положення регулює:

- загальні критерії прийнятності кредитування;
- перелік цільових напрямів кредитування;
- принципи управління ризиком концентрації;
- загальні умови, на яких повинні надаватися кредити: цінові умови, строковість, обсяги, види забезпечення та рівень забезпечення (покриття) заборгованості;
- порядок ухвалення кредитних рішень, делегування повноважень щодо ухвалення кредитних рішень.

1.8. УОКС надає фінансову послугу з надання коштів та банківських металів у кредит на підставі переоформленої Національним банком України безстрокової ліцензії.

1.9. УОКС здійснює діяльність щодо надання коштів та банківських металів у кредит, в частині надання кредитів членам об'єднаної кредитної спілки та/або надання кредитів іншим кредитним спілкам згідно зі статтею 4 Закону України “Про кредитні спілки” на підставі кредитного договору умови яких відповідають вимогам Цивільного кодексу України статті 9 Закону України «Про фінансові послуги та фінансові компанії», інших законів з питань регулювання окремих ринків фінансових послуг, Положенню про авторизацію надавачів фінансових послуг та умови здійснення ними діяльності з надання фінансових послуг.

1.10. При наданні фінансової послуги, надання коштів та банківських металів у кредит, УОКС здійснює передбачені законодавством процедури щодо фінансового моніторингу по виявленню фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу та інших фінансових операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, отриманих незаконним шляхом чи спрямованих на фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

1.11. УОКС веде облік укладених договорів про надання коштів у кредит, зберігає договори та всі документи, на підставі яких укладаються договори, уносяться зміни та/або доповнення до договорів.

1.12. УОКС та її посадові особи зобов'язані зберігати таємницю щодо рахунків, внесків та інших фінансових операцій, здійснених членами УОКС.

Обмеження стосовно отримання від УОКС інформації не поширюються на працівників Регулятора, які діють в межах повноважень, наданих Законом України "Про фінансові послуги та фінансові компанії", а також на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, у випадках, визначених Законом України "Про запобігання та протидію

легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення".

1.13. УОКС здійснює захист персональних даних споживачів фінансових послуг в порядку передбаченому Порядком обробки персональних даних в Українській об'єднаній кредитній спілці та законодавством України.

1.14. Питання, не врегульовані цим Положенням, регулюються нормами чинного законодавства України та іншими внутрішніми документами УОКС.

2. Загальні критерії прийнятності кредитування

Дане Положення будується таким чином, щоб забезпечити досягнення цілей які поставлені в «Стратегічному плані розвитку УОКС» при цьому утримуючи рівень ризику в межах затвердженого в «Декларації схильності до ризиків УОКС» та «Політиці управління ризиками в УОКС».

Досягнення зазначених цілей, зокрема, реалізується шляхом:

- проведення всіх кредитних операцій відповідно до вимог чинного законодавства України, нормативно-правових актів регуляторів та відповідних внутрішніх положень;
- недопущення конфлікту інтересів при ухваленні кредитного рішення;
- здійснення постійного моніторингу операції, що несе кредитний ризик, від самого початку його виникнення до моменту повного виконання позичальником своїх зобов'язань перед УОКС;
- впровадження ефективної системи внутрішнього контролю, що до забезпечення належного дотримання встановлених процедур, лімітів і повноважень;
- забезпечення оптимальної збалансованості кредитного портфеля й ресурсної бази УОКС;
- здійснення всіх доступних заходів диверсифікації ризиків.

2.1. Критерії кредитування

2.1.1. Клієнти та продукти.

Клієнтами УОКС є кредитні спілки члени УОКС, яким УОКС пропонує кредитні продукти.

Валюта кредитування: гривня

Принцип кредитування: зосередженість на потребах клієнтів.

Критеріями ефективності є швидкість, якість та сучасність.

2.1.2. Витрати, що виникають внаслідок діяльності УОКС, повинні бути адекватними рівню прибутків. УОКС регулярно переглядає свої процедури у сфері кредитування для визначення невикористаного потенціалу та для покращення ефективності.

2.1.3 Метою управління кредитним портфелем є стабілізація портфелю шляхом диверсифікації ризиків і досягнення УОКС запланованого рівня прибутку. Така основна ціль поділяється на окремі під-цілі, спрямовані на:

- Залучення нових клієнтів;
- Максимальну реалізацію потенціалу відносин з кожним існуючим клієнтом;
- Отримання доходів, адекватних прийнятим ризикам.

2.2. Основні принципи кредитування

2.2.1. **Дотримання цінностей.** Дотримання усіх положень законодавства та стандартів, що стосується об'єднаних кредитних спілок. Співробітники УОКС працюють в інтересах УОКС та заради підтримки її цінностей. Працівники УОКС не беруть участі в операціях, що суперечать фундаментальним цінностям УОКС.

2.2.2. **Зосередженість на клієнтах.** УОКС прагне тривалих, взаємовигідних відносин із клієнтами. Головна передумова для цього - точне розуміння клієнта. Тому УОКС проводить аналіз джерел та стабільності доходів своїх клієнтів (членів УОКС), їх ділової репутації, відстежує їх розвиток. На підставі обґрунтованих відомостей УОКС визначає їх потреби та розробляє рішення, що найбільш повно задовольняють потреби клієнтів. Знаючи своїх клієнтів та їх ринки, УОКС може точно оцінювати кредитні ризики та встановлювати ціни відповідно до ризиків, які приймає. УОКС надає кредити на підставі оцінки того, що

фінансовий стан клієнта дозволяє своєчасно та в повній мірі обслуговувати кредит за рахунок операційного грошового потоку, не вдаючись до вторинних джерел погашення (продаж застави, рефінансування тощо). Окремі продукти УОКС, наприклад, кредит під заставу майнових прав на депозит є виключенням з цього правила.

2.2.3. Індивідуальна відповідальність. Відповідальність за рішення покладається на кожного окремого працівника. Щоденна взаємодія працівників УОКС характеризується відкритістю, конструктивною співпрацею та взаємною повагою.

2.2.4. Економічна ефективність. Витрати та прибутки від діяльності збалансовані. Витрати, що виникають внаслідок діяльності УОКС, повинні бути адекватними рівню прибутків. Процес кредитування організований таким чином, щоб кожний залучений працівник УОКС значною мірою покращував якість оцінки ризиків та рішень щодо кредитування. УОКС регулярно переглядає свої процедури кредитування для визначення невикористаного потенціалу та для покращення ефективності.

2.2.5. Баланс між ризиком та прибутком. Прибутковість, передбачена стратегією УОКС. У кредитному процесі УОКС бере на себе ризики, які мають компенсуватися належними доходами.

2.2.6. Якість. УОКС прагне довершеного результату та з самого початку уникає зайвої подвійної роботи. Діяльність УОКС повинна проводитися на професійному рівні згідно з внутрішніми процедурами та політиками, з дотриманням визначених стандартів та процедур. Ключовим обов'язком керівництва УОКС є забезпечення того, щоб усі працівники мали належну кваліфікацію та постійно підвищували її.

3. Організація кредитного процесу

3.1. Кредитний процес поділяється на п'ять стадій:

- збір і аналіз інформації на постійній основі про члена УОКС
- надання інформації і консультацій члену УОКС - потенційному клієнту;
- прийняття рішення про кредитування;
- впровадження рішення про кредитування (оформлення, облік тощо);
- поточне управління відносинами між клієнтом і УОКС.

3.2. Збір інформації про клієнта, її аналіз та прийняття рішення про кредитування є основними факторами успіху у кредитній діяльності оскільки вони складають основу для далекоглядної зрівноваженої оцінки потенційних ризиків та прибутку від відносин із клієнтом.

3.3. Члени кредитного комітету відповідають за одержання необхідної інформації та проведення належного аналізу на основі цієї інформації (як у процесі прийняття рішення про кредитування так і у процесі моніторингу).

3.4. До сторін, щодо яких необхідно отримувати та аналізувати інформацію, належать:

- Позичальник;
- Гаранти/поручителі/заставадавні.

Обсяг потрібної інформації та періодичність, з якою вона має поновлюватися, залежить від суті операції та кредитоспроможності клієнта.

3.5. Члени кредитного комітету одержують та аналізують інформацію з різних джерел, а саме:

- з документів, отриманих від клієнта (регуляторна звітність, довідки, звіти аудиторських компаній тощо);
- зі спілкування із представником клієнта (члена УОКС);
- з незалежних джерел (засобів масової інформації, інформацію з <https://bank.gov.ua/>, тощо).

3.6. Головним джерелом інформації при кредитуванні є сам клієнт – кредитна спілка (член УОКС).

3.7. Регуляторні звіти є основними документами, що мають бути отримані від клієнта. Такі звіти мають подаватися не рідше ніж раз на місяць. Регуляторна звітність, що надається до УОКС повинна бути засвідчена відповідно до вимог діючого законодавства та містити ідентичні дані звітності що подана регулятору.

3.8. Оскільки структура та обсяг існуючого боргу також є критичним для рішення про

кредитування, УОКС може вимагати довідки про банківські операції, які показують наявні кредитні лінії у банках та їх використання разом із термінами погашення цих ліній та наданим забезпеченням.

3.9. За потребою додаткового аналізу УОКС може вимагати письмові пояснення, реєстри бухгалтерською обліку, довідки, тощо.

3.10. Підтвердження доходу та майна: Коли поручитель, гарант або заставодавець (фінансова інформація щодо якого підлягає розкриттю) є фізичною особою, УОКС може вимагати для аналізу довідку з місця роботи про доходи, та/або інше письмове підтвердження доходу та майна особи. Надання інформації щодо фінансового стану поручителя, гаранта або заставодавця не є обов'язковим у випадку, якщо позичальник має добру кредитоспроможність.

3.11. УОКС проводить виїзні перевірки кредитних спілок – членів УОКС у строки і з періодичністю визначеною у графіку, який затверджується правлінням. Виїзні перевірки є важливою частиною процесу здобуття інформації. Під час військового стану перевірки можуть не проводитись.

4. Кредитний аналіз

4.1. Позичальник (клієнт) має відповідати наступним мінімальним параметрам:

- працювати на стандартній або спрощеній ліцензії;
- надав всі необхідні документи для здійснення УОКС ідентифікації відповідно до вимог чинного законодавства;
- має позитивну репутацію;
- проти клієнта не порушено справу про банкрутство або клієнт не заявив про банкрутство чи ліквідацію, не розпочата процедура ліквідації;
- працює за адресою (місцем) реєстрації;
- має організаційну структуру яка відповідає вимогам чинного законодавства;
- має власні/орендовані основні засоби або інше майно, необхідне для здійснення діяльності;
- надав до УОКС актуальну регуляторну звітність;
- фінансовий стан відповідає вимогам УОКС щодо кредитування.

4.2. Кредитний аналіз допомагає оцінити якісно та кількісно потенційні ризики та доходи. Правильна оцінка потенційних ризиків є базою для адекватного ціноутворення. Кредитний аналіз УОКС базується на таких принципах:

- Орієнтація на майбутнє. Аналіз має бути орієнтованим на майбутнє. За необхідності результати аналізу мають доповнюватися проміжними даними для забезпечення актуальності інформації.
- Належні підходи до ризиків. Чим більший ризик, тим більше зусиль треба витратити на його аналіз.
- Орієнтація на потенціал. Аналіз слугує не тільки для оцінки ризиків, але й для надання консультацій клієнтам та виявлення потенціалу використання інших продуктів.
- Перевірка достовірності: Уся інформація та дані аналізу мають перевірятися на достовірність до прийняття рішення про кредитування.

4.3. Кредитний аналіз складається з трьох елементів:

- обліковий запис (картка) члена;
- мета кредиту;
- фінансовий стан клієнта та спроможність виконати зобов'язання.

4.4. Аналіз має завжди бути достатнім для забезпечення надійної основи для прийняття рішення про кредитування. Поки аналіз не завершено, схвалюючий колегіальний орган УОКС не приймає жодного рішення.

4.5. Обліковий запис (картка) члена. Основними передумовами для кожного рішення про надання кредиту є всебічна інформація про клієнта, його діяльність та стан галузі. Зокрема:

- ключові продукти і послуги;
- поле членства, наявність філій;
- кредитна історія;

- організаційна структура клієнта.

4.5. Мета кредиту. Кожне рішення про надання кредиту має ґрунтуватися на аналізі мети отримання кредиту. Основною умовою надання кредиту є економічна обґрунтованість цілі, що фінансуються.

4.6. Фінансовий стан клієнта та спроможність виконати зобов'язання. Оцінка кредитоспроможності позичальника проводиться на систематичній основі. Для кожного позичальника за допомогою внутрішньої системи проводиться оцінка фінансового стану. Оцінка фінансового стану клієнта надає змоги оцінити здатність клієнта обслуговувати борг із майбутніх грошових потоків.

4.7. Оцінка фінансового стану клієнта проводиться (переглядається) у випадках та із періодичністю, визначеними в цій політиці та в інших внутрішніх документах УОКС.

4.8. Можливість надання кредитних продуктів та забезпечення по ним залежить від рейтингу клієнта, який визначається згідно «Порядку оцінки фінансового стану позичальника Української об'єднаної кредитної спілки» та регламентується цим Положенням і затвердженими правлінням Паспортами продуктів.

5. Перелік видів кредитів (цільових напрямів кредитування), які надаються УОКС та їх характеристики

5.1. УОКС визначає наступні види та характеристики кредитних операцій що можуть здійснюватися:

- 1) За строком користування з укладанням на відповідний термін:
 - кредити з терміном погашення від 14 днів до 365 днів включно
 - кредити з терміном погашення понад 366 днів.
- 2) За цільовим призначенням:
 - надання кредитів членам кредитних спілок;
 - підтримання ліквідності членів об'єднаної кредитної спілки;
 - придбання, ремонту, модернізації та реконструкції офісного приміщення кредитної спілки (члена УОКС) або її відокремлених підрозділів, що використовується кредитною спілкою (членом УОКС) для надання фінансових послуг;
 - придбання кредитною спілкою (членом УОКС) програмного забезпечення та спеціального технічного обладнання, пов'язаного з наданням фінансових послуг.
- 3) За порядком видачі:
 - кредит видається однією сумою;
 - кредитна лінія.
- 4) За режимами сплати процентів і основної суми кредиту:
 - кредит з періодичною сплатою процентів і сплатою основної суми кредиту в кінці строку дії кредитного договору;
 - кредит з періодичною сплатою процентів і періодичною сплатою рівних часток основної суми кредиту, які розраховуються шляхом ділення загальної суми наданого кредиту на кількість періодів користування кредитом. При цьому, нарахування і сплата процентів проводиться на залишок заборгованості за кредитом;
 - кредит з сплатою процентів та основної суми кредиту частинами в строки та порядку визначені кредитним договором;
 - кредит зі сплатою процентів і основної суми кредиту в кінці строку дії кредитного договору.
- 5) За видами забезпечення виконання зобов'язань за кредитними договорами:
 - застава;
 - порука;
 - гарантія;
 - інші види забезпечення виконання зобов'язання.

5.2. УОКС може надавати кредитні кошти у наступних формах:

- 1) Кредит - надання коштів здійснюється всією сумою в один день, згідно до кредитного договору. Погашення кредиту здійснюється однією сумою відповідно до строку, зазначеного в кредитному договорі, або відповідно до графіку погашення.

2) Кредитна лінія.

Вид кредитної операції за якою кредитні кошти надаються поетапно в розмірах, які не перевищують заздалегідь обумовленого договором ліміту кредитування.

Відновлювана кредитна лінія – кредитна лінія, за якою кредитні кошти надаються шляхом встановлення певного ліміту кредитування, в межах якого Позичальник може неодноразово отримувати та погашати кредитні кошти протягом всього строку дії кредитного договору (передбачається поновлення кредитування протягом всього строку дії кредитного договору, погашення кредитної лінії збільшує невикористаний залишок ліміту кредитування).

5.3. Процентні ставки (цінові умови) за кредитними продуктами та обсяги кредитування (за потреби) встановлюються рішенням наглядової ради.

6. Ліміти та інші обмеження стосовно проведення кредитних операцій

6.1. Обмеження і ліміти проведення кредитних операцій в УОКС визначаються цим положенням та «Положенням щодо управління кредитним ризиком в Українській об'єднаній кредитній спілці».

6.2. В УОКС встановлені наступні ліміти кредитування:

- ліміт концентрації на одного позичальника пов'язаної з УОКС особи;
- загальна сума кредитного портфелю на усіх пов'язаних з УОКС осіб;
- ліміт концентрації на одного позичальника;
- диверсифікація кредитного портфелю по напрямкам і продуктам.

6.3. Загальна сума кредитного портфелю на усіх пов'язаних осіб визначається та затверджується в Додатку 1 до «Політики управління ризиками в УОКС»

6.4. Ліміт концентрації на одного позичальника - максимальний розмір кредитної заборгованості та/ або максимальний обсяг наявних зобов'язань з кредитування за договорами УОКС з окремим позичальником визначається наступним чином:

1) Якщо основний капітал кредитної спілки – позичальника менше основного капіталу УОКС то ліміт розраховується відповідно до скорингової оцінки фінансового стану позичальника за даними найбільш актуальної регуляторної звітності на момент ухвалення рішення про надання йому кредиту від УОКС. Відповідно до визначеної категорії визначаються наступні коефіцієнти:

A- 2 від основного капіталу спілки,

B- 1,5

C- 1,0 від основного капіталу спілки. Якщо спілка отримала категорію

D- кредитування можливе лише під заставу розміщеного в УОКС депозиту.

Додатково максимальна сума заборгованості одного позичальника обмежується 0,5 всіх активів позичальника.

Додатково застосовуються коефіцієнти які залежать від долі капіталу в активах позичальника: менше 10% - 0,8, якщо ця доля дорівнює 10,1- 20% - 0,9, якщо доля капіталу більша ніж 20,1% в загальних активах коефіцієнт дорівнює 1.

2) У випадку коли основний капітал кредитної спілки - позичальника перевищує основний капітал УОКС розмір ліміту концентрації на одного позичальника пов'язаної з УОКС особи та загальний ліміт концентрації на одного позичальника встановлюється і затверджується в Додатку 1 до «Політики управління ризиками в УОКС». При цьому остаточна сума максимального ліміту заборгованості такої кредитної спілки – позичальника перед УОКС коригується в залежності від визначеної категорії при скорингової оцінки фінансового стану. Застосовуються наступні коефіцієнти: А – 1, В – 0,9, С – 0,8 і D – кредитування можливе лише під заставу розміщеного в УОКС депозиту.

3) Сума заборгованості по кредитах отриманим кредитною спілкою – позичальником в УОКС які забезпечені розміщеними в УОКС депозитами в сумі цих депозитів не враховується при розрахунку лімітів концентрації.

УОКС диверсифікує кредитний портфель для забезпечення структури, що забезпечує відсутність надмірної концентрації стосовно будь-яких визначених сегментів та, по можливості, створює взаємно компенсуючий вплив наявних ризиків по типах та видах кредитів, галузевих сегментах, напрямках діяльності позичальників та інших.

УОКС не кредитує кредитні спілки (членів УОКС) які здійснюють свою діяльність в регіонах, що включені до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією (Наказ №309 від 22.12.2022р. (зі змінами та доповненнями) Мінреінтеграції України).

Кредитом наданим кредитній спілці (члену УОКС) є грошові кошти, надані у безготівковій формі під процент, у розмірі та на умовах, встановлених кредитним договором з дотриманням вимоги повернення коштів та сплати процентів у визначені договором строки.

Наглядовою радою та/або організаціями, що надають зовнішнє фінансування для УОКС можуть встановлюватись додаткові обмеження стосовно видів, термінів та інших умов надання кредитів. При наявності таких обмежень вони матимуть пріоритет над загальним переліком.

7. Повноваження органів управління та працівників УОКС при здійсненні кредитних операцій

7.1. Взаємодія органів управління УОКС при проведенні кредитних операцій відбувається в межах повноважень, що визначено для органів управління та відповідних структурних підрозділів у відповідних внутрішніх регламентуючих документах і стосовно посадових осіб - у посадових інструкціях.

7.2. У здійсненні кредитних операцій, зокрема, приймають участь:

- наглядова рада – в частині визначення лімітів та інших обмежень стосовно кредитування, у випадку виключної компетенції – дозвіл на проведення кредитної операції. У виняткових випадках - рішення про припинення нарахування процентів по кредитах.
- кредитний комітет - в частині підготовки та затвердження рішення про видачу кредитів, супровід і перегляд діючої заборгованості позичальників, роботи з простроченою заборгованістю.
- правління – в частині затвердження умов кредитних договорів.
- голова правління – щодо підписання (укладання) кредитних договорів, додаткових угод (змін до укладених договорів), що ухвалені правлінням у межах визначених цим Положенням та інших документів в межах своєї компетенції.
- працівник, член кредитного комітету УОКС, на якого покладено виконання обов'язків - в частині отримання первинної інформації про, проведення переговорів з потенційним позичальником, роз'яснення загальних умов проведення кредитних операцій, отримання від позичальника необхідного пакету документів, проведення аналізу кредитної документації, підготовки заяви та пакету документів для розгляду кредитним комітетом, підготовки проектів договорів про проведення кредитної операції та договорів забезпечення, організації підписання таких договорів після отримання позитивного рішення стосовно видачі кредиту від кредитного комітету, внесення до облікової системи інформації про кредитну операцію та договори забезпечення, супроводження кредитних операцій, моніторингу виконання позичальником умов кредитного договору та договорів забезпечення, взаємодії з позичальником в процесі супроводження та моніторингу кредитної операції, роботи з простроченою заборгованістю за визначеними даним положенням та іншими регламентуючими документами процедурами.
- головний ризик-менеджер (менеджер з управління ризиками) – щодо ідентифікації, аналізу, оцінки, контролю та надання рекомендацій стосовно заходів для дотримання рівня кредитних ризиків у рамках установлених лімітів, при цьому, здійснює якісну та кількісну оцінку кредитних ризиків, у тому числі, у вигляді сум резервів за кредитними операціями, надає висновок при ухваленні кредитних рішень щодо кредитів пов'язаним з УОКС особам.
- головний комплаєнс-менеджер надає висновок при ухваленні кредитних рішень щодо кредитів пов'язаним з УОКС особам.
- головний бухгалтер (бухгалтер) – забезпечує своєчасне формування в обліковій системі та звітності даних та представлення інформації відносно кредитних операцій згідно

діючої облікової політики та вимог регуляторів.

8. Порядок ухвалення кредитних рішень

8.1. При ухваленні кредитних рішень, як для надання нових кредитів, так і для внесення змін до умов за діючими/наявними кредитами УОКС визначає наступний мінімальний перелік документів та інформації, необхідних для ухвалення кредитних рішень:

- 1) заявку працівника, відповідального за надання кредитів – члена кредитного комітету, з визначенням обсягу та умов кредитування, висновком щодо здатності позичальника забезпечити належне обслуговування та повернення кредиту, а також описом та обґрунтуванням кредитного рішення, що пропонується для ухвалення;
- 2) висновок головного ризик-менеджера та головного комплаєнс-менеджера для ухвалення кредитних рішень щодо кредитів пов'язаним з УОКС особам.

8.2. УОКС з метою належного управління кредитним ризиком надає кредити пов'язаним з УОКС особам на умовах, які не можуть відрізнитись від звичайних умов надання УОКС таких видів кредитів іншим особам – членам УОКС.

8.3. Члени наглядової ради УОКС або кредитного комітету, які мають право ухвалювати кредитне рішення, не можуть бути залученими до схвалення рішення щодо видачі кредитів особам, пов'язаним з ними.

8.4. УОКС використовує при прийнятті кредитного рішення по всім продуктам доходи які кредитна спілка - позичальник показує в регуляторній звітності.

8.5. УОКС, ухвалюючи рішення щодо надання кредиту, здійснює аналіз інформації та проводить всебічне вимірювання ризиків.

8.6. УОКС встановлює критерії прийнятності кредитування, які не повинні прилаштовуватися до вимог та потреб пов'язаних з УОКС осіб.

8.7. При розгляді питання про видачу кредиту враховується зокрема фінансово-майновий стан кредитної спілки – позичальника, кредитна історія, а також можливість повністю та у встановлений строк повернути отриманий кредит.

8.8. Кредитній спілці – позичальнику може бути наданий один або декілька кредитів за умови достатнього рівня кредитоспроможності для належного виконання зобов'язань за всіма наданими (в тому числі і раніше) кредитами та відповідності кредитної історії.

8.9. Кредити пов'язаним з УОКС особам надаються з врахуванням вимог Національного банку України та вимог діючих індивідуальних договорів.

8.10. У процесі розгляду кредитної заявки УОКС може використовувати інформацію кредитного реєстру Національного банку України, публічну інформацію у формі відкритих даних з Єдиного державного веб-порталу відкритих даних створено на виконання Закону України «Про доступ до публічної інформації» <https://data.gov.ua/>, інформацію з аналітичних систем для комплаєнсу, аналізу ринків, ділової розвідки та розслідувань, а також інших зовнішніх інформаційних джерел.

8.11. Дані з кредитного реєстру Національного банку України використовуються для підтвердження або ідентифікації зобов'язань заявників перед іншими фінансовими установами; встановлення якості історії таких відносин; для обліку витрат на обслуговування таких зобов'язань підчас розрахунку платоспроможності.

Звіти з інших інформаційних джерел використовуються для ідентифікації заявників, для отримання додаткових даних, а також для перевірки відсутності негативної інформації.

8.12. Рішення кредитного комітету (кредитне рішення) оформлюється протоколом кредитного комітету, який має містити список осіб, які брали участь у прийнятті рішення, їх повноваження та особисту позицію кожної особи.

8.13. Рішення кредитного комітету (кредитне рішення) повинно містити:

- 1) суму кредиту/ліміту та термін повернення (графік погашення) кредиту;
- 2) процентну ставку / маржу (у разі змінюваної ставки), витрати позичальника за кредитом, включаючи комісію за користування кредитом, та терміни сплати процентів / комісій (за наявності);
- 3) зобов'язання позичальника, які він має виконати для отримання кредиту (за потреби);
- 4) вимоги щодо забезпечення за кредитом (за потреби);

5) умови, яких має дотримуватись позичальник протягом дії кредитного договору у разі його укладення;

6) строк дії кредитного рішення (строк, протягом якого УОКС має право укласти договір та видати кредит).

8.14. УОКС має право включати в кредитне рішення інформацію шляхом посилання на внутрішній документ/типовий договір, у якому зазначена така інформація, якщо він затверджений відповідним органом УОКС.

8.15. Кредитне рішення має базуватися на вказаній інформації, та виключати суб'єктивне судження, що базується на факторі впливу членів, керівників УОКС або третіх осіб з метою схвалення рішень щодо видачі кредитів на умовах, що можуть зашкодити або шкодять інтересам УОКС.

8.16. Делегування повноважень щодо ухвалення кредитних рішень не передбачено.

9. Моніторинг наданих кредитів

9.1. Постійний моніторинг наданих кредитів з метою забезпечення своєчасного виявлення змін у кредитоспроможності та підвищення ступеню ризику має здійснюватися у розрізі аналізу фінансового стану клієнта (члена УОКС), дотримання умов кредитних угод та інших договорів. Головною метою моніторингу є забезпечення постійного та належного контролю позичальників та основних параметрів, укладених з ними угод. Такий контроль зазвичай в першу чергу означає контроль за фінансовим станом клієнта та за дотриманням ним умов, зазначених у кредитній документації.

9.2. Існують такі напрями моніторингу:

- моніторинг фінансового стану клієнта - аналіз ключових показників регуляторної звітності, аналіз відносних показників (кореляція різних позицій), визначення тенденцій, оцінка фінансового стану;
- моніторинг платежів і строків - контроль дат сплати процентів, погашення заборгованості, об'єми користування іншими послугами УОКС;
- моніторинг забезпечення - аналіз застави, що надається в УОКС для забезпечення виконання зобов'язань позичальника перед УОКС;
- спостереження за репутацією клієнта - збір інформації про керівництво клієнта, його ділову репутацію тощо;
- моніторинг нормативів - контроль пруденційних нормативів затверджених Регулятором.

9.3. Система моніторингу має два рівні: рівень прямого контакту з клієнтом та рівень внутрішнього контролю УОКС, які виконують відповідно: члени кредитного комітету та працівники ризик-менеджменту.

9.4. Члени кредитного комітету відповідають за:

- зв'язок із клієнтами з різних питань (зокрема, з питань своєчасного представлення необхідної для аналізу інформації);
- моніторинг ділової репутації клієнта.

9.5. Ризик-менеджмент відповідає за:

- правильність аналізу фінансового стану позичальників;
- виявлення можливих ризиків;
- моніторинг оборотів позичальника в УОКС;
- визначення резервів можливих втрат за кожним кредитом відповідно до внутрішніх положень;
- підготовку звітів (за необхідності).

9.6. Ризик-менеджмент відповідає за раннє виявлення змін у кредитоспроможності клієнта (шляхом моніторингу наданих кредитів) та ініціює відповідні дії у разі зміни ступеня ризику. Ризик-менеджмент також може виявити зміни, що стосуватимуться діяльності позичальника та які можуть спричинити зміну фінансового стану, і, у зв'язку з цим, надати кредитному комітету рекомендації щодо належних дій.

9.7. З метою здійснення оперативного контролю за кредитним портфелем УОКС ризик-менеджмент проводить аналіз і оцінку якості кредитного портфеля на періодичній основі. Результати такого аналізу розглядаються на всіх рівнях управління з обов'язковим звітуванням на кредитному комітеті, комітеті з управління ризиками і правлінні УОКС для прийняття управлінських рішень.

10. Супроводження кредитної заборгованості

10.1. З метою нагляду за своєчасністю платежів за наданими кредитами та оперативного планування руху грошових потоків УОКС веде належний аналітичний облік. Обов'язки щодо організації моніторингу наданих та супроводження прострочених кредитів покладаються на кредитний комітет.

10.2 У випадку виявлення фактів прострочення, або будь-яких інших проблем виконання зобов'язань передбачених умовами кредитного договору кредитний комітет УОКС вживає негайні заходи спрямовані на оперативне встановлення причин такого порушення та на цій основі визначає дії спрямовані на усунення таких відхилень у спосіб, що виключає розповсюдження таких прецедентів. Ці дії у випадку встановлення фактів суттєвого погіршення платоспроможності позичальника можуть включати:

- заходи реструктуризації заборгованості; та/або
- примусове стягнення заборгованості з боржника та поручителів у максимально можливому обсязі з урахуванням підвищених ставок відсотків та штрафних санкцій, якщо вони можуть бути застосовані.

10.3. Після виявлення факту прострочення в телефонному режимі з'ясовується причина прострочення та отримується інформація стосовно термінів коли позичальником буде усунено це порушення. Якщо кредитним комітетом не було узгоджено відстрочку платежів по кредиту або реструктуризацію боргу, уповноважений працівник надсилає позичальнику та поручителю (у разі його наявності) рекомендовані листи – попередження стосовно необхідності негайного здійснення ними заходів для погашення простроченої заборгованості.

10.4. У випадку, якщо попередні заходи не призвели до сплати боргу, УОКС надсилає рекомендовані листи – вимоги позичальнику та поручителю (у разі його наявності) стосовно необхідності негайного здійснення ними повного погашення заборгованості по кредиту у зв'язку із порушенням умов договору, або рекомендації стосовно подальшої реструктуризації заборгованості та налагодження відповідно скоригованого графіку платежів, якщо його буде визначено кредитним комітетом та узгоджено додатковою угодою з позичальником.

10.5. У випадку, якщо попередні заходи не призвели до сплати боргу, УОКС вдається до дій, що спрямовані на стягнення боргу примусовим шляхом, в порядку передбаченому законодавством України. Перед їх вчиненням УОКС:

- визначає суму заборгованості за кредитним зобов'язанням. При цьому, вирішується питання доцільності проведення реструктуризації заборгованості. На підставі обґрунтованого подання кредитного комітету за рішенням наглядової ради може застосовуватися зупинення нарахування процентів;

- враховуючи доцільність звернення в судовому порядку визначає шляхи звернення щодо примусового стягнення заборгованості з позичальника (звернення до суду з позовною заявою), визначає вид забезпечення кредитного зобов'язання (застава, порука), (звернення стягнення на майно позичальника, пред'явлення солідарних вимог до поручителя).

Стягнення боргу в примусовому порядку здійснюється з використанням відповідних правових механізмів та процесуальних форм, передбачених чинним законодавством України.

10.7. Якщо всі перелічені вище заходи не призвели до повернення заборгованості, така заборгованість списується згідно рішення наглядової ради за поданням правління.

10.8. Визнана наглядовою радою безнадійною заборгованість списується за рахунок сформованого резерву під очікуванні кредитні збитки. Порядок формування такого резерву встановлюється окремим внутрішнім положенням.

10.9. УОКС здійснює списання безнадійних (знецінених) фінансових активів, у порядку, встановленому вимогами законодавства України, якщо немає обґрунтованих очікувань щодо відновлення такого фінансового активу.

10.10. Відсутність обґрунтованих очікувань щодо відновлення фінансового активу визначається, якщо за таким активом резерв під очікувані кредитні збитки сформовано із урахуванням вимог МСФЗ 9 “Фінансові інструменти” та цього положення у повній сумі його балансової вартості та є один або кілька з таких критеріїв:

1) прострочення погашення суми боргу або його частини (основної суми боргу та/або нарахованих доходів) за фінансовим активом становить понад 36 місяців;

2) за попередні 36 місяців УОКС не отримала суттєвих (10 і більше % вартості відповідного активу) платежів за фінансовим активом;

3) за фінансовим активом, забезпеченим заставою/забезпеченням, УОКС не отримала суттєвих надходжень грошових потоків від реалізації застави/звернення стягнення на забезпечення або не мав доступу/права викупу застави/стягнення забезпечення протягом попередніх 36 місяців.

10.11. Списання безнадійної заборгованості не є однозначною підставою для припинення вимог УОКС до позичальника/контрагента/поручителя (боржника) у судовому порядку. УОКС продовжує роботу щодо відшкодування списаної безнадійної заборгованості, якщо інше не передбачено відповідним рішенням наглядової ради.

11. Кредитна справа боржника

11.1. УОКС за кожним кредитом боржника формує кредитну справу боржника із паперових та/або електронних документів, що оформлюються належним чином і відповідають за оформленням та змістом вимогам діючого законодавства України та внутрішнім нормативним документам. Кредитна справа може зберігатися в УОКС як в паперовому, так і в електронному вигляді.

Кредитна справа оформлюється і супроводжується відповідальним працівником.

11.2. У разі вилучення документа із кредитної справи в процесі виїмки документів на підставі письмових вимог органів, уповноважених на це чинним законодавством України, в кредитній справі зберігаються копії вилучених документів та копія протоколу виїмки.

11.3. Кредитна справа обов'язково має містити наступні документи:

- заява позичальника про надання кредиту та інші заяви (у разі наявності);
- копія, або витяг з протоколу кредитного комітету;
- кредитний договір та додаткові договори до нього (у разі наявності);
- договори застави/іпотеки/поруки та додаткові договори до них (у разі наявності).

У разі потреби, до кредитної справи додаються й інші документи, що безпосередньо пов'язані із такою кредитною операцією

11.4. Електронні копії документів, що містить кредитна справа, а також електронні документи і дані звітності щодо подальшої оцінки фінансового стану позичальника під час користування кредитними коштами зберігаються на мережевому ресурсі «С:\Документи\КРЕДИТНІ СПРАВИ».

11.5. УОКС проводить періодичний (не рідше ніж раз на рік) внутрішній контроль за повнотою кредитної справи боржника. Кредитна справа боржника містить всю інформацію, необхідну для належного вимірювання кредитного ризику, уключаючи оцінку поточного фінансового стану боржника на індивідуальній основі, а також контроль за виконанням умов, передбачених у кредитному рішенні та зазначених у кредитному договорі.

11.6. Вимоги до тексту та правил підписання кредитних договорів:

- договори повинні укладатися українською мовою;
- договори повинні бути підписані належним чином уповноваженими посадовими особами УОКС та позичальника;
- договори можуть бути підписані за допомогою сервісу «Вчасно» або в паперовій формі.

При оформленні договорів в паперовій формі:

- договори, обсяг яких перевищує один аркуш, всі аркуші договору повинні бути засвідчені підписами уповноважених осіб та скріплені печатками УОКС і позичальника;
- кредитні договори, договори застави/іпотеки оформлюються у двох примірниках - по одному примірнику для обох сторін;
- договори поруки – у трьох примірниках для кожної із сторін договору.

11.7. Для кожного договору створюється картка обліку виконання договору. Картки обліку виконання договорів мають містити інформацію відповідно до умов чинного законодавства.

11.8. Реєстрація договорів УОКС здійснюється за допомогою облікової та реєструючої системи шляхом ведення журналу обліку (реєстру) договорів та карток обліку виконання договорів, відомості яких повинні містити інформацію, необхідну для ведення бухгалтерського обліку відповідних фінансово-господарських операцій. Журнал обліку (реєстр) договорів ведеться в хронологічному порядку у міру виникнення подій, які в ньому реєструються.

11.9. Журнал обліку (реєстру) договорів має містити таку інформацію:

- 1) номер запису за порядком;
- 2) дату та номер договору в хронологічному порядку;
- 3) найменування юридичної особи з якою укладено договір;
- 4) код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України (далі - ЄДРПОУ);
- 5) дату закінчення строку дії договору;
- 6) статус договору - чинний чи припинений.

12. Перегляд кредитів

12.1. УОКС проводить перегляд кредитів боржників не пізніше ніж через один рік з дати видачі кредиту та в подальшому – не рідше ніж один раз на рік.

12.2. Метою перегляду кредитів є:

1) перевірка правильності оцінки фінансового стану боржника, якості обслуговування боргу, ймовірності дефолту та втрат у разі дефолту боржника, ринкової (справедливої) вартості забезпечення, розміру резервів під очікувані кредитні збитки та величини кредитного ризику;

2) визначення плану подальших дій УОКС щодо боржника.

12.3. Предметом перегляду кредитів є кредити, за якими обсяг боргу щодо одного боржника (без урахування сум сформованих резервів під очікувані кредитні збитки) станом на дату перегляду становить:

1) більше десяти розмірів мінімальної заробітної плати, установлені законодавством України – для боржника – пов'язаної з УОКС особи;

2) більше трьох відсотків загального обсягу портфеля кредитів УОКС (без урахування сум сформованих резервів під очікувані кредитні збитки) – для інших кредитів.

12.4. Кредитний комітет УОКС здійснює перегляд кредитів з урахуванням актуальних висновків, а саме:

1) висновку працівника, відповідального за надання кредитів з пропозиціями відносно подальших дій щодо боржника;

2) висновку головного ризик-менеджера, що містить детальну оцінку ризиків боржника та динаміки їх зміни порівняно з датою видачі/останнього перегляду;

3) висновку щодо фінансового стану боржника, зовнішнього середовища, у якому він працює, та стану виконання ним зобов'язань за кредитним договором.

12.5. УОКС використовує результати перегляду кредитів для удосконалення процедур надання, моніторингу кредитів та контролю за дотриманням цих процедур.

13. Заключні положення

13.1. Положення про кредитну політику УОКС, а також зміни й доповнення до нього затверджуються наглядовою радою за поданням правління УОКС.

13.2. Дане Положення вступає в силу з моменту його затвердження наглядовою радою УОКС та діє до його відміни, або зміни у спосіб прийняття положення в новій редакції.

13.3. У разі невідповідності будь-якої частини даного Положення чинному законодавству України або нормативним актам Національного банку України, воно діятиме лише в тій частині, яка не суперечитиме чинному законодавству України та нормативним актам Національного банку України.